ECLI:LV:ZRT:2019:0426.11210073018.3.S
Krimināllieta Nr.11210073018
Lietvedības Nr. K73-0596-19

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2019.gada 26.aprīlī

Zemgales rajona tiesa,
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis R.Grandāns,
piedaloties prokuroram J.Butleram,
aizstāvim Z.Brokam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu

/pers. A/, personas kods /personas kods/,

apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.[1] panta pirmās daļas.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

/pers. A/ atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai asinīs un narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes, būdams transportlīdzekļa vadītājs, kuram nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības nav iegūtas), un konkrēti:

/pers. A/ 2018.gada 3.novembrī pulksten 01.02 Jēkabpilī pa A.Pormaļa ielu, virzienā no Stadiona ielas uz Zaļo ielu, vadīja automašīnu *VW Golf Variant* ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (kuras nav iegūtas). Pēc kā turpināja kustību pa Zaļo ielu, Neretas ielu un tālāk turpinot kustību pa ceļu Jēkabpils-Nereta un ceļa 9 km, bēgot no policijas automašīnas, līdz izraisīja ceļu satiksmes negadījumu. Pēc kā /pers. A/ tika nogādāts Jēkabpils reģionālajā slimnīcā, kur atteicās no medicīniskās pārbaudes, alkohola koncentrācijas noteikšanai asinīs un narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes.

Ar šādām savām darbībām /pers. A/ izdarīja mazāk smago noziegumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā.

MOTĪVU DAĻA

Kriminālprocesa likuma (turpmāk – KPL) 464.pants noteic, ka krimināllietu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis tiesai lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās. Krimināllietu tiesa var iztiesāt, ja tiesas sēdē piedalās aizstāvis.

Ņemot vērā, ka apsūdzētais /pers. A/ atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neieradās uz tiesas sēdi 2018.gada 16.novembrī, arī lēmumu par viņa piespiedu atvešanu uz tiesu 2019.gada 8.februārī, 26.aprīlī nevarēja izpildīt, jo policijai viņa atrašanās vieta nav zināma (*lietas 28., 34., 35.-36., 39., 42.-43., 52.lapa*), tiesa nolēma krimināllietu iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās saskaņā ar KPL 464.panta nosacījumiem.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ vaina viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas izdarīts 2018.gada 3.novembrī pulksten 01.02 Jēkabpilī, ir pilnīgi pierādīta ar krimināllietā iegūtajiem pierādījumiem.

Ar liecinieka /pers. B/ tiesas sēdē liecībās sniegtajām ziņām apstiprinās, ka, pildot dienesta pienākumus Valsts policijā, liecinieks 2018.gada 3.novembrī pulksten 00.58 no Jēkabpils policijas dežūrdaļas saņēma izsaukumu, ka nenoskaidrota persona bez atļaujas ir paņēmusi no savas draudzenes *VW Golf* markas automašīnu pelēkā krāsā un pārvietojas Jēkabpils pilsētas robežās. Liecinieks pelēkas krāsas *VW Golf* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ pamanīja uz A.Pormaļa ielas pulksten 01.02. Liecinieks pieņema lēmumu pārbaudīt minēto transportlīdzekli un tās vadītāju, ieslēdza sava dienesta automašīnas zilās mirgojošās bākugunis un speciālo skaņas signālu un pa skaļruni deva rīkojumu vadītājam apturēt automašīnu ceļa labajā pusē. Vadītājs uz prasību nereaģēja un strauji sāka uzņemt ātrumu, virzoties uz Zaļās ielas pusi, pārsniedzot atļauto braukšanas ātrumu apdzīvotā vietā (dienesta automašīnas spidometrā ātrums bija 130 km/h). Vairākkārtēji (ne mazāk kā piecas reizes) pa skaļruni liecinieks deva rīkojumu apstādināt vadītājam automašīnu, taču vadītājs turpināja nepildīt prasību apturēt transportlīdzekli (bēga) un brauca pa Zaļo ielu, virzienā uz Neretas ielu. Uzbraucot uz Neretas ielas, un tad uz ceļa Jēkabpils-Nereta, vadītājs turpināja bēgt, nepildīja vairākkārtēju prasību apturēt transportlīdzekli. Liecinieks turpināja sekot automašīnai pa ceļu Jēkabpils-Nereta, kad ceļa posma 9.kilometrā vadītājs izraisīja ceļu satiksmes negadījumu – nobraucot no ceļa braucamās daļas. Tika izsaukti Neatliekamās palīdzības darbinieki un vadītājs /pers. A/ nogādāts Jēkabpils reģionālajā slimnīcā, medicīniskās palīdzības sniegšanai. Vadītājam tika nozīmēta ekspertīze, lai noteiktu alkohola daudzumu asinīs bioloģiskajā vidē. Pēc negadījuma vadītājs apstiprināja, ka bija lietojis alkoholu pirms sēdās pie automašīnas stūres. No medicīniskās ekspertīzes vadītājs atteicās, par ko viņam tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Vadītājs /pers. A/ tika nogādāts Jēkabpils policijas iecirknī tālāku darbību veikšanai.

Ar liecinieces /pers. C/ tiesas sēdē liecībās sniegtajām ziņām apstiprinās, ka 2018.gada 2.novembrī pulksten 00.50, pildot dienesta pienākumus, lieciniece saņēmusi informāciju pa tālruni no /pers. D/, kura paziņoja, ka viņas draugs /pers. A/ paņēmis viņas autamašīnu *VW Golf* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, kuru vada alkohola reibumā.

Arī pirmstiesas kriminālprocesā, sniedzot liecības kā aizdomās turētais, /pers. A/ savās liecībās liecinājis, ka 2018.gada 3.novembrī īsi pēc pusnakts paņēmis draudzenes /pers. D/ *VW Golf* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/. Kad baucis pa Pormaļu ielu pamanījis zilās bākugunis aimugurē. Dzirdējis, ka kāds kaut ko bļauj (pa megafonu). Sapratis, ka tā ir policija. Nolēmis mukt (bēgt). No policijas bēdzis Biržu virzienā. Atceras, ka aiz ceļa zīmes "Jēkabpils" nesavaldījis automašīnu un nobraucis no ceļa. Policisti izsauca Neatliekamo medicīnisko palīdzību, kas viņu aizveda uz slimnīcu. Nevar paskaidrot, kāpēc atteicies no medicīniskās pārbaudes alkohola reiburna noteikšanai. Alkoholu bija lietojis aptuveni 0,5 litru šņabi (*lietas 4.lapa*). Arī iepazīstoties ar krimināllietas materiāliem apsūdzētais /pers. A/ apsūdzībai piekritis, savu vainu atzinis pilnībā (*lietas 29.lapa*).

No Transportlīdzekļa vadītāja nosūtījuma uz medicīnisko pārbaudi redzams, ka 2018.gada 3.novembrī /pers. A/ nosūtīts medicīniskai pārbaudei, jo noticis ceļu satiksmes negadījums, kurā cieta persona (*lietas 8.lapa*).

2018.gada 3.novembra Medicīniskās pārbaudes protokols Nr.55 alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai pierāda, ka /pers. A/ atteicies no ekspertīzes; atteikums no elptesta, atteikums nodot urīnu, siekalas *(lietas 9.lapa)*.

No 2018.gada 3.novembra administratīvā pārkāpuma protokola PC 334763 redzams, ka 2018.gada 3.novembrī pulksten 01.02 Jēkabpilī pa A.Pormaļa ielu, virzienā no Stadiona ielas uz Zaļo ielu, vadīja automašīnu *VW Golf Variant* ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ un atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanas bioloģiskajā vidē. Vadītājam nav iegūtas transportlīdzekļa vadīšans tiesības (*lietas 15.lapa*). No 2018.gada 3.novembra lēmuma redzams, ka izbeigta administratīvā lietvedība, jo pārkāpums satur noziedzīgā nodarījuma pazīmes, kas paredzētas Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā (*lietas 14.lapa*).

No CSDD datorizdrukas redzams, ka /pers. A/ nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības nav iegūtas) (*lietas 25.lapa*).

Novērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus kopumā un savstarpējā saistībā, tiesa atzīst par pierādītu apsūdzētā vainu Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, proti, atteicās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai asinīs un narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes, būdams transportlīdzekļa vadītājs, kuram nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības nav iegūtas).

Apstāklis, ka Medicīniskās pārbaudes protokola Nr.55 26.punktā izdarīta atzīme: "Ir konstatēta alkohola koncentrācija asinīs – 1,85 promiles", tiesas ieskatā, konkrētajā gadījumā nevar tulkot kā faktu, ka ekspertīze ir veikta. No lietas materiāliem izriet, ka apsūdzētajam /pers. A/ asins paraugi ņemti saistībā ar sniegto medicīnisko palīdzību pēc ceļu satiksmes negadījuma.

Kā izriet no Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumu Nr.15 "Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" 19.punkta (*norma, kas bija spēkā uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi*), ja pārbaudāmais transportlīdzekļa vadītājs atsakās no medicīniskās pārbaudes, atsakās nodot bioloģiskās vides (asiņu, urīna vai siekalu) paraugus laboratoriskiem izmeklējumiem, ārsts šo faktu ieraksta medicīniskās pārbaudes protokolā. Atzinumu sniedz, ņemot vērā klīniskās izmeklēšanas rezultātus, un norāda, ka atzinuma pamatā ir klīniskā simptomātika.

Kā jau iepriekš tika konstatēts, Medicīniskās pārbaudes protokola Nr.55 26.punktā ārsts otrajā teikumā ierakstījis, ka /pers. A/ atteicies no ekspertīzes; atteikums no elptesta, atteikums nodot urīnu, siekalas *(lietas 9.lapa)*. Tādējādi tiesa pievienojas prokurora paustajam viedoklim par to, ka konkrētajā gadījumā /pers. A/ darbības ir kvalificējamas kā atteikšanās medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai asinīs un narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes.

Tiesa/pers. A/ nekonstatē atbildību mīkstinošos apstākļus saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu.

Atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktam kā atbildību pastiprinošs apstāklis atzīstams tas, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Tiesa, nosakot soda veidu, saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējuma un apmēru, kā arī vainīgā personību.

Krimināllikuma 262.[1] panta pirmā daļa paredz sodu – brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu /pers. A/ izdarīja mazāk smagu noziegumu.

Ar noziedzīgo nodarījumu mantiskais kaitējums radīts nav. Cietušo lietā nav.

Pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personību, tiesa konstatē, ka agrāk vairākkārt sodīts, pēdējo reizi: ar Jēkabpils rajona tiesas 2017.gada 6.marta spriedumu pēc Krimināllikuma 125.panta pirmās daļas, 180.panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 51.pantu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 7 mēnešiem, piespiedu darbu uz 360 stundām un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem. Brīvības atņemšanas sods izciests 2018.gada 11.martā. Piespiedu darbs un probācijas uzraudzība nav izciesta (*lietas 20.-24., 46.lapa*). No Valsts probācijas dienesta vēstules redzams, ka probācijas uzraudzība vērsusies tiesā par papildsoda – probācijas uzraudzības – aizstāšanu ar brīvības atņemšanu. Lēmums lietā nav pieņemts (*lietas 46.lapa*). Iepriekš sodīts arī administratīvi (*lietas 19.-20.lapa*). Ir pastāvīgā dzīvesvieta. Lietā nav iegūtas ziņas, ka apsūdzētā veselības stāvoklis būtu tāds, kas liedz viņam piemērot brīvības atņemšanas sodu.

Tā kā /pers. A/ iepriekš sodīts, tostarp ar brīvības atņemšanas sodu, taču tas viņu neatturēja no jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas, turklāt jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīja nedzēstas sodāmības laikā, secināms, ka no iepriekšējiem sodiem nav izdarījis pozitīvus secinājumus un nav pilnībā labojies. Līdz ar ko tiesa piekrīt prokurora viedoklim, ka apsūdzētajam /pers. A/ piemērojams Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā sankcijā paredzētais sods – brīvības atņemšana.

Ņemot vērā apsūdzētā personību un to, ka lietā konstatēts atbildību pastiprinošais apstāklis, tiesa pievienojas prokurora viedoklim par apsūdzētajam piespriežamo brīvības atņemšanas soda mēru, proti, ka samērīgs būtu minimālais apmērs.

Papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – nosakāms bargāks par vidējo apmērā, jo apsūdzētais /pers. A/ atteicās no medicīniskās pārbaudes, alkohola koncentrācijas noteikšanai asinīs un narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes.

No Aizturēšanas protokola redzams, ka /pers. A/ 2018.gada 3.novembrī pulksten 01.30 aizturēts saskaņā ar KPL 264.panta pirmās daļas 1.punktu, proti, pārsteigts tieši noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī (*lietas 12.lapa*). Apsūdzētais no īslaicīgās aizturēšans vietas atbrīvots 2018.gada 3.novembrī pulksten 16.00 (*lietas 13.lapa*).

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. A/ soda termiņā jāieskaita šo laiku – 2018.gada 3.novembri.

Apsūdzētajam/pers. A/ pirmstiesas kriminālprocesā nekāds drošības līdzeklis netika piemērots. Arī tiesa konkrētajā gadījumā nekonstatē KPL 241.pantā minētos nosacījumus, lai piemērotu jebkādu drošības līdzekli. Secināms, ka nav pamats piemērot apsūdzētajam drošības līdzekli.

Saskaņā ar KPL 367.panta pirmās daļas 6.punktu /pers. A/ jāsedz procesuālie izdevumi par ekspertīzi 44,15 *euro* (*lietas 9., 10.lapa*), kas piedzenami par labu valstij (Valsts policijai).

Tiesas sēdē pēc tiesas norīkojuma apsūdzētā aizstāvību realizēja zvērināts advokāts Z.Broks, kuram saskaņā ar KPL 84., 85. un 367.pantu un 2019.gada 26.aprīļa „Paziņojumā par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā" esošajām ziņām par darbu juridiskās palīdzības nodrošināšanā izmaksājami – 80 *euro* apmērā, kas savukārt saskaņā ar KPL 367.panta pirmās daļas 4.punktu un 368.panta pirmo daļu piedzenami no apsūdzētā /pers. A/ valsts ienākumos.

Lietā nav iesniegti pierādījumi tam, lai tiesa varētu secināt, ka apsūdzētā mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz viņam samaksāt procesuālos izdevumus. Tiesa arī nekonstatē KPL 85.panta, 368.panta ceturtās, piektās daļas nosacījumus, lai procesuālos izdevumus segtu no valsts līdzekļiem.

Lietā ziņas par lietiskajiem pierādījumiem nav.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 529. un 530.pantu tiesa

n o s p r i e d a

atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 262.[1] panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem, atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. A/ soda termiņā ieskaitīt laiku – 2018.gada 3.novembri.

Drošības līdzekli nepiemērot.

Piedzīt no /pers. A/ valsts ienākumos procesuālos izdevumus par ekspertīzes veikšanu 44,15 *euro* (četrdesmit četrus *euro*, 15 centus), par valsts nodrošināto juridisko palīdzību 80 (astoņdesmit) *euro*. Daļā par procesuālo izdevumu piedziņu noteikt /pers. A/ nolēmuma labprātīgas izpildes termiņu – 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 10 dienu laikā pēc nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības datums – 2019.gada 10.maijs.

Tiesnesis R.Grandāns